

ผลตอบแทนจากการผลิตข้าวเจ้าหน้าปีพันธุ์ดอกมะลิ 105

การวิเคราะห์ผลตอบแทน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตข้าว ๗ มีลักษณะเช่นเดียวกับการวิเคราะห์
ผลตอบแทนการผลิตใบยาสูบ ในบทที่ 5 ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ผลตอบแทนต่ออะคราชาย

- รายได้รวมทุกฟาร์ม = ผลรวมของรายได้ของทุก ๆ ฟาร์มรวมกัน
รายได้ต่อฟาร์ม = รายได้รวมทุกฟาร์ม/จำนวนฟาร์มทั้งหมด
รายได้ต่อไร่ = รายได้รวมทุกฟาร์ม/จำนวนไร่ทั้งหมด
รายได้ต่อเอวียน = รายได้รวมทุกฟาร์ม/จำนวนผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมด
กำไรสุทธิรวมทุกฟาร์ม = รายได้รวมทุกฟาร์ม - ต้นทุนทั้งหมดรวมทุกฟาร์ม
กำไรสุทธิต่อฟาร์ม = กำไรสุทธิรวมทุกฟาร์ม/จำนวนฟาร์มทั้งหมด
กำไรสุทธิต่อไร่ = กำไรสุทธิรวมทุกฟาร์ม/จำนวนไร่ทั้งหมด
กำไรสุทธิต่อเอวียน = กำไรสุทธิรวมทุกฟาร์ม/จำนวนผลผลิตข้าวเปลือกทั้งหมด

ในการคำนวณรายได้นั้น คำนวณมาจากปริมาณข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำไปขาย
คูณราคาต่อเอวียนรายได้อ

จากตารางที่ 17 การปลูกข้าวฯ จะมีกำไรสุทธิต่อฟาร์มจำนวน 9,387.82 บาท เฉลี่ยไร่ละ 532.19 บาท หรือเฉลี่ยเกวียนละ 827.26 บาท ซึ่งคิดเป็นอัตราผลตอบแทนร้อยละ 19.89 ของรายได้รวม กล่าวคือ รายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก 100 บาท จะเป็นต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 78.20 บาท และจะมีกำไรสุทธิ 21.80 บาท

ตารางที่ 17 ความสามารถในการทำกำไร โดยรวมของการผลิตข้าวนาปีพันธุ์ดอกมะลิ 105
ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการเพาะปลูก 2530/2531 จำนวนตัวอย่าง 25 ฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	รวมทุกฟาร์ม	เฉลี่ยต่อฟาร์ม	เฉลี่ยต่อไร่	เฉลี่ยต่อเกวียน	%
ปริมาณการผลิต (เกวียน)	283.7	11.35	0.64	-	-
รายได้	1,076,345.00	43,053.80	2,440.69	3,793.95	100
ต้นทุนผันแปร ^{1/}	401,849.22	16,073.97	911.22	1,416.46	37.34
ต้นทุนคงที่ ^{1/}	439,800.37	17,592.01	997.28	1,550.23	40.86
ต้นทุนทั้งสิ้น ^{1/}	841,649.59	33,665.98	1,908.50	2,966.69	78.20
กำไรสุทธิ	234,695.41	9,387.82	532.19	827.26	21.80

1 ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 16

2. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การคำนวณจุดคุ้มทุนของการปลูกข้าว ๓ จะคำนวณปริมาณการผลิตต่อไร่ ณ จุดคุ้มทุนโดยจะใช้ข้อมูลจากตารางที่ 17 มาประกอบการคำนวณเป็นดังนี้ (การวิเคราะห์มีลักษณะเดียวกับ บทที่ 5)

$$\begin{aligned}
 \text{ปริมาณการผลิต ณ จุดคุ้มทุน} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่}}{(\text{ราคาขายต่อเกวียน} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อเกวียน})} \\
 &= \frac{997.28}{(3,793.95 - 1,416.46)} \\
 &= 0.42 \text{ เกวียนต่อไร่}
 \end{aligned}$$

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวจะต้องทำการผลิตและขายข้าวเปลือกให้ได้มากกว่า 0.42 เกวียนต่อไร่ ณ ราคาขาย 3,793.95 บาทต่อเกวียน จึงจะเกิดผลกำไร

3. การวิเคราะห์ตามเกณฑ์เงินสด

กำไรที่เกิดจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นตัวเงินสด เรียกว่า "กำไรเงินสด" เป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่าเกษตรกรได้รับเงินกำไรจากการปลูกข้าวเจ้าที่เป็นตัวเงินสดจำนวนเท่าไร ถึงแม้กำไรที่เกิดขึ้นจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตจะเป็นผลติดลบ หรือ ขาดทุน เกษตรกรจะทำการผลิตต่อไปหรือไม่ มักใช้กำไรเงินสดเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินใจ

$$\begin{aligned}
 \text{กำไรเงินสดต่อไร่} &= \text{รายได้ต่อไร่} - \text{ค่าใช้จ่ายเงินสดต่อไร่} \\
 &= 2,440.69 - 944.42 \text{ บาทต่อไร่} \\
 &= 1,496.27 \text{ บาทต่อไร่}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{กำไรเงินสดต่อเกวียน} &= \text{รายได้ต่อเกวียน} - \text{ค่าใช้จ่ายเงินสดต่อเกวียน} \\
 &= 3,793.95 - 1,468.06 \text{ บาทต่อเกวียน} \\
 &= 2,325.89 \text{ บาทต่อเกวียน}
 \end{aligned}$$

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเจ้าหน้าปี พันธุ์ดอกมะลิ 105 จะมีกำไรเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ จำนวน 1,495.87 บาทต่อไร่ เฉลี่ยเกวียนละ 2,325.89 บาท ซึ่งคิดเป็นอัตราผลตอบแทนในเกณฑ์เงินสดร้อยละ 61.31 ของรายได้รวม กล่าวคือ รายได้ที่เกษตรกรได้รับทุก 100 บาท จะเป็นต้นทุนการผลิตที่จ่ายเป็นเงินสด 38.69 บาท และจะมีกำไรเงินสด 61.31 บาท

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 18 รายละเอียดค่าใช้จ่ายเป็นเงินสดในการผลิตข้าวเจ้าหน้าปีพันธุ์ดอกมะลิ 105

ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการเพาะปลูก 2530/2531 จำนวนตัวอย่าง 25 ฟาร์ม

หน่วย : บาท

รายการ	ค่าใช้จ่ายเป็น ตัวเงินสด	ค่าใช้จ่ายที่ไม่ ได้จ่ายเป็น เงินสด	ค่าใช้จ่าย รวม	ค่าใช้จ่ายเงิน สดเฉลี่ย/ไร่	ค่าใช้จ่าย เงินสดเฉลี่ย ต่อเกวียน
1. เนื้อที่เพาะปลูก(ไร่)			441.00		
2. จำนวนผลผลิต ข้าวเปลือก(ก.ก.)			283.70		
3. ต้นทุนผันแปร					
ค่าแรงงาน	249,489.71	69,079.72	318,569.43		
ค่าวัสดุการเกษตร	39,117.50	10,500.00	49,617.50		
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	15,043.50	18,318.79	33,362.29		
	303,650.71	98,198.51	401,849.22	688.55	1,070.32
4. ต้นทุนคงที่					
ค่าที่ดินและภาษีที่ดิน	87,606.00	291,780.00	378,840.00		
ค่าเสื่อมราคา		35,182.37	35,182.37		
อุปกรณ์ที่ใช้ใน 1ปี	1,878.00	-	1,878.00		
ค่าซ่อมแซม	23,900.00	-	3,900.00		
	112,838.00	26,962.37	439,800.37	255.87	397.74
5. ต้นทุนการผลิต ทั้งสิ้น	416,488.71	425,160.87	841,649.59	944.82	1,468.06